

Giới Học Người Cư Sĩ 7

Giới Trộm Cấp – Buổi 2

Giảng giải: Thầy Thích Thiện Trang

Giảng ngày: 06/12/2025

Phát trực tiếp trên Kênh YouTube Thích Thiện Trang.

Link YouTube tại đây: https://www.youtube.com/watch?v=-F4_66nfLTg

và mạng xã hội Facebook: Fanpage Thích Thiện Trang.

<https://www.facebook.com/thaythichthientrang>

Nam Mô Bốn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật!

Kính chào toàn thể quý vị đồng tu! Hôm nay là bài thứ bảy của chuyên đề Giới Học Người Cư Sĩ, chúng ta đang học buổi thứ hai của Giới trộm cấp. Mình học điều này để bổ sung vào bất hoại tịnh. Trong bốn bất hoại tịnh (con đường để chứng Sơ quả Tu-đà-hoàn) có niềm tin bất hoại đối với Phật, niềm tin bất hoại đối với Pháp, niềm tin bất hoại đối với Tăng và có thành tựu Thánh giới. Muốn thành tựu Thánh giới, chúng ta phải học Giới để biết Giới như thế nào mà thực hành. Đây là một con đường để mình bổ sung vào [đó]. Tất cả các nền tảng tu hành đều phải nhờ trên Giới.

Hôm nay buổi thứ hai. Chúng ta đang ở mục D.

D. Làm rõ giới trộm cắp qua các ví dụ tình huống (tt)

Quý vị nhớ giùm Giới trộm cắp, chúng ta xét trên 5 chi pháp:

(1) Tài sản có chủ.

(2) Biết rõ tài sản có chủ.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp.

(4) Có hành vi trộm cắp.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Lấy được này có thể [là] rời chỗ, có thể [là] thay đổi vị trí.

Đủ 5 chi pháp này thì phạm tội trộm cắp. Chúng ta chỉ cần nắm năm yếu tố này là được.

Chúng ta đi vào tình huống. Hôm trước có cho bài tập về nhà VD13 và VD14.

VD13: Trong một buổi tiệc đông người, A nghĩ rằng sẽ ăn trộm chiếc điện thoại của B, nhưng do lúc hơi say, A nhìn không rõ nên lấy nhầm chiếc điện thoại của C cũng khá giống như vậy. Khi về nhà thì A mới phát hiện ra đó là điện thoại của C là bạn của mình nên A liên lạc và trả lại. Vậy A có phạm trộm cắp hay không?

Đây là một tình huống rất thực tế. Một người toan tính ăn trộm chiếc điện thoại của một người khác, người A tính ăn trộm của người B. Nhưng lúc say nhìn không rõ cho nên lấy nhầm, lấy điện thoại của người C. Khi lấy về nhà rồi mới phát hiện đó là điện thoại của người C - bạn của mình, cho nên liên lạc và trả lại. Vậy A có phạm trộm cắp hay không?

Chúng ta làm theo 5 chi pháp:

(1) Tài sản có chủ: Có. Tài sản có chủ là chiếc điện thoại, cụ thể điện thoại của B và C đều là điện thoại có chủ.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Quá biết, biết cái điện thoại đó của B, nhầm [lấy] điện thoại của B.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. Nghĩ rằng ăn trộm.

(4) Có hành vi trộm cắp: Có. Lấy luôn điện thoại của người ta.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Không. Tại vì lấy nhầm của người khác (C), không có cố ý lấy của C, cho nên trả lại cho C.

Vì vậy A không phạm nhờ lấy nhầm [điện thoại]. Kết luận A không phạm trộm cắp.

Xét về 5 chi pháp của Phạm nghiệp trộm cắp

TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ		x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		không
*Kết luận: A không phạm trộm cắp.			

Điều này thì dễ rồi nhưng nhiều người cũng có thể nhầm. Thật ra tình huống này rất rõ là nhầm lẫn của B nhưng lấy lộn của C, trả lại cho nên không sao.

VD14: Trong một buổi tiệc đám cưới đông người, cô A do lúc hơi say, nên cô nhìn không rõ, lúc vội vàng ra về lấy bỏ chiếc điện thoại của B giống với điện thoại của mình vào túi, dù trước đó đã bỏ điện thoại của mình vào rồi. Khi về nhà thì A mới phát hiện ra là có tới hai chiếc điện thoại của mình và người khác. Cô nghĩ thôi sẵn mình lấy luôn vì điện thoại này rất đắt tiền. Cô cầm lên bấm nút tắt nguồn, nhưng thấy nhiều cuộc gọi nhỡ, và lúc đó chồng cô hỏi: “Ủa em có hai chiếc điện thoại à!” Cô kể lại ý định như vậy. Chồng cô khuyên cô hãy trả lại điện thoại cho người ta vì nếu người ta phát hiện thì

phạm pháp. Cô sợ nên liên lạc và trả lại điện thoại. Vậy cô A có phạm trộm cắp hay không?

Tình huống này phức tạp hơn nhiều. Tả lại cho ngắn chút: Cô này [có hành động] vô tình thôi. Trong bữa tiệc đám cưới đông người, thấy điện thoại này điện thoại kia giống điện thoại của mình, bỏ vô túi đem về. Tại vì hơi say say cho nên không biết bỏ điện thoại của mình vô rồi, bây giờ bỏ thêm điện thoại nữa giống vậy. Đó là chuyện bình thường đúng không? Về nhà phát hiện ra tới hai cái điện thoại, một cái của mình [và] một cái của ai đó nữa. Cô ta nghĩ điện thoại này đắt tiền, thôi lấy luôn. Cho nên cầm lên bấm nút tắt nguồn, lúc bấm [điện thoại] chưa tắt được thì thấy nhiều cuộc gọi nhỡ. Lúc đó chồng thấy tại sao cô có tới hai điện thoại cho nên hỏi và cô kể lại như vậy. Chồng cô khuyên hãy trả điện thoại cho người ta, vì người ta phát hiện thì [mình] phạm pháp. Cho nên cô sợ quá cô liên lạc [với họ] (có điện thoại đó chắc chắn người ta gọi tới) nói nhằm gì đó, trả lại. Như vậy cô có phạm trộm cắp hay không? Có người nói không phạm, có người nói có phạm trộm cắp.

Tình huống này hơi phức tạp. Lúc đầu cô ta không hề có ý ăn trộm, điện thoại kia cầm [nhầm] bỏ vào [túi] mình. Tình huống đầu *không biết đó là tài sản có chủ, không có tâm trộm cắp*. Nên tình huống lúc đầu cầm về nhà được, không có tâm trộm, tại vì nghĩ

điện thoại đó của mình đem về thôi. Như vậy không xét tình huống đó nữa.

Bây giờ mình chỉ xét tình huống thứ hai. Tình huống bắt đầu cô cầm hai điện thoại ra, tức là cô thấy thêm điện thoại của người khác nữa. Mình xét từ [chỗ] “Cô nghĩ rằng thôi sẵn mình lấy luôn vì điện thoại này rất đắt tiền...”:

(1) Tài sản có chủ: Thỏa. Là điện thoại giống điện thoại của mình.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Có. Biết rõ rằng điện thoại đó của [một] ai đó.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. “Cô nghĩ rằng thôi sẵn mình lấy luôn vì điện thoại này rất đắt tiền”.

(4) Có hành động trộm cắp: Có. Cô cầm lên bấm tắt nguồn, đây là hành động trộm cắp, ra tay rồi.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy:

Trong trường hợp này, mặc dù sau đó cô trả lại. Nhưng theo trong Giới luật là khi đã di chuyển, có tác động như kiểu này (ở đây di chuyển rồi, bấm nút tắt nguồn, tác động thay đổi vị trí của vật), trường hợp này coi như lấy được. Có động tác cầm lên, tắt nguồn, động tác này chính là hành động xác định là đã trộm cắp. Cho nên đủ 5 chi pháp, kết luận cô phạm tội trộm cắp.

Xét về 5 chi pháp của Phạm nghiệp trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Điện thoại	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp	Cầm lên bấm tắt nguồn	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Cầm lên bấm tắt nguồn	x
*Kết luận: Cô phạm trộm cắp.			

Cho nên cẩn thận. Ở thế gian, pháp luật thế gian không xử phạm tội, tại vì người ta không biết, tình huống đó trả [lại] không sao hết. Nhưng theo Giới thì rõ ràng phạm. Cho nên phạm hay không là do mình, mình có tâm đó [hay không]. Ở đây phạm trộm cắp này tất nhiên nghiệp sẽ đỡ hơn nghiệp mình lấy luôn tại vì mình trả lại rồi. Nghiệp sau này giả sử mình có bị người ta lấy thì cũng có thể người ta trả lại cho mình, quý vị tìm lại được, kiểu vậy đó. Tức là cũng có [phạm còn về] nghiệp là như thế.

Còn tình huống VD13 ở trên là cầm nhầm thôi, lấy nhầm điện thoại của C rồi sau đó trả lại. Việc này không phạm tuy nhiên sau này mình cũng có thể bị mất mát tài sản tương tự như vậy. Mình đã tạo nghiệp rồi nhưng nghiệp đó chưa đủ cấu thành tội thôi. Còn

khi có ý trộm cắp thì tâm đó là tâm bất thiện. Cho nên phải cẩn thận chứ không phải mình nói không phạm trộm cắp rồi mình cứ thế làm.

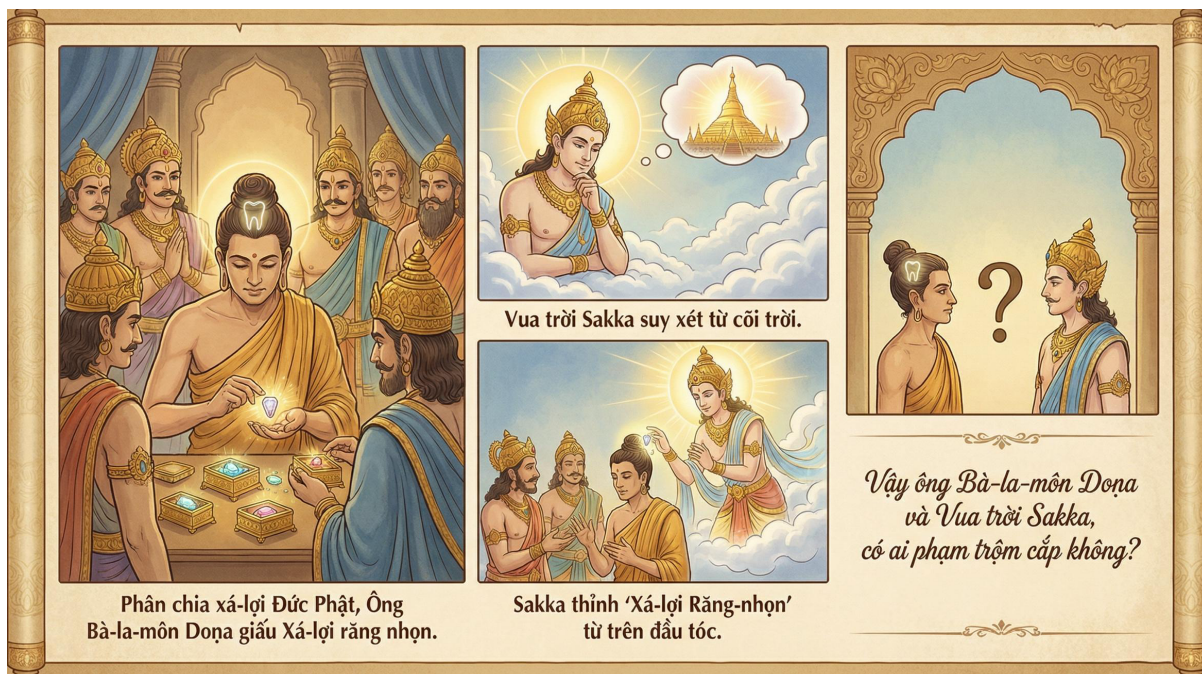
Bây giờ tới tình huống trong thời Đức Phật. Hôm trước có nêu ra [ở phần] đầu tiên của bộ này.

VD15: Khi Đức Phật Niết-bàn, sau lễ hỏa táng, có sự phân chia xá-lợi. Ông Bà-la-môn Doṇa đứng ra làm trung gian phân chia xá-lợi của Đức Phật Gotama cho các nước lớn; Vua mỗi nước thỉnh xá-lợi Phật đem về, rồi tạo ngôi bảo tháp để tôn thờ xá-lợi Đức Phật. Trong khi phân chia xá-lợi Đức Phật, ông Bà-la-môn Doṇa thỉnh Xá-lợi răng nhọn, giấu kín trên đầu tóc của mình, để tôn thờ. Vua trời Sakka của cõi trời Tam Thập Tam nhìn thấy, suy xét rằng: “*Ông Bà-la-môn Doṇa không thể có một ngôi Bảo tháp xứng đáng để tôn thờ xá-lợi răng nhọn của Đức Phật. Ta nên hiện xuống thỉnh Xá-lợi răng nhọn về cõi trời này.*” Suy nghĩ xong, vua trời Sakka hiện xuống cõi người, thỉnh ‘Xá-lợi Răng-nhọn’ từ trên đầu tóc của ông Bà-la-môn Doṇa, mà ông Bà-la-môn chẳng hề hay biết. Vậy ông Bà-la-môn Doṇa và Vua trời Sakka, có ai phạm trộm cắp không?

Ở đây tình huống này cũng rất dễ nhớ. Thiện Trang kể lại một chút, ở trong Kinh Đại Bát Niết Bàn của Nam truyền có tả đoạn này hoặc quý vị coi [trong] Kinh Du Hành cũng có. Khi Đức Phật nhập Niết-bàn, sau khi các vua trang trí Xá-lợi, cuối cùng

giành nhau. Có ông Bà-la-môn tên là Dona hay Doná (chữ Dona hay Doná thực ra là cái tên, người ta có thể không nhớ tên ông ý cho nên để tên là cái cân đo lường, trong kinh có chỗ nói là cái bình), ông ý phân chia Xá-lợi (thực ra có tám cái răng). Răng của Phật còn đó, chứ không có Xá-lợi vàng óng ánh như bây giờ, thời sau mới có [vậy]. Ông ý [là người] trung gian đứng ra chia. Trong khi chia ông nghĩ rằng lấy một chút để ông thờ cho nên giấu một cái Xá-lợi răng nhọn của Phật kẹp vô tóc, không ai biết hết. Vua trời Sakka (vua trời Đế Thích là vua của cõi trời Đao Lợi) nhìn thấy như vậy, nghĩ: *“Ông này không thể có một bảo tháp xứng đáng để tôn thờ Xá-lợi răng nhọn của Phật, cho nên ta nên thỉnh răng nhọn về cõi Trời này”*. Cho nên ông dùng thần thông lấy mất của ông Doná. Ông Dona không biết gì, đến lúc chia xong hết rồi, ông kiểm miết không thấy răng nhọn. Cuối cùng ông không có cách nào, ông ý nói: *“Tôi xin thỉnh cái bình (cái cân) này để tôi thờ, tôi sẽ làm một nơi để thờ”*. Câu chuyện như vậy đó.

Trong Kinh Đại Bát Niết Bàn không có nói chi tiết trộm Xá-lợi này, cắt mất đoạn đó. Chắc các ngài hội tập thấy không nên để những đoạn đó, kỳ quá nên bỏ đi. Nhưng trong Chú giải thì có rõ tình huống này.

Ông Bà-la-môn Dona khi chia cho mỗi người một phần (tám Quốc vương tám phần), ông nhét chiếc răng vô trong búi tóc. Vua trời Sakka nghĩ: “Ông này không thể nào xây được ngôi tháp Xá-lợi đâu. Thôi mình thỉnh cho rồi, mình lấy chiếc răng [Xá-lợi] của ông ý”. Cho nên [Vua trời Đế Thích] dùng Thần thông lấy mất, đem về cõi trời Tam Thập Tam (trời Đao Lợi) thờ chiếc răng nhọn của Đức Phật. Bây giờ hỏi hai người này, một là vua trời Đế Thích, hai là ông Bà-la-môn, có ai phạm trộm cắp hay không?

Đó là một tình huống rất thực tế đúng không? Bây giờ chúng ta muốn biết có phạm nghiệp trộm cắp hay không thì xét 5 chi pháp.

1. Ông Bà-la-môn Dona.

(1) Tài sản có chủ: Có. Cụ thể là chiếc răng nhọn Xá-lợi. Tại vì Xá-lợi răng nhọn là tài sản chung, không phải của ông ấy.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Quá biết. Ông chia cho hội chúng mà, phải là của chung.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Bây giờ đọc lại tình huống coi ông có tâm nghĩ trộm cắp không: “*Trong khi phân chia, ông Bà-la-môn thỉnh Xá-lợi giấu kín trên tóc mình để tôn thờ*”. Như vậy có tâm giấu, có tâm trộm.

(4) Có hành động trộm cắp: [Có], giấu rõ ràng.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Có. Trong tình huống này tuy ông ý không lấy được nhưng ông giấu được, dời vật đổi chỗ rồi (chuyển vị trí vật).

Cho nên trong trường hợp này theo Thiện Trang thì ông phạm trộm cắp. Từ từ chúng ta sẽ bàn sau, cứ tạm thời kết luận ông Dona phạm trộm cắp.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của ông Bà-la-môn Dona			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ		x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x

5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Phạm trộm cắp			

2. Vua trời Sakka (vua trời Đế Thích):

(1) Tài sản có chủ: [Có], rõ ràng tài sản có chủ.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Biết.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Ở đây chúng ta phải đọc lại kỹ câu này: *“Vua trời Sakka nhìn thấy suy xét rằng ông Bà-la-môn này không thể có một ngôi bảo tháp xứng đáng để tôn thờ Xá-lợi răng nhọn của Đức Phật, ta nên hiện xuống thỉnh Xá-lợi răng nhọn về cõi Trời”*. Tức là [vua trời Đế Thích] nghĩ ông này không thể xây được ngôi bảo tháp xứng đáng để thờ, cho nên thôi mình thờ ở trên cõi Trời. Tất nhiên bình thường mình cũng không đoán được, nhưng chúng ta nên nhớ vua trời Sakka lúc đó chứng Sơ quả Tu-đà-hoàn rồi thì không thể nào trộm cắp được, không có. Nói chung trong tình huống này, các nhà suy xét [kết luận] tình huống này là không [phạm]. Những hành động, v.v... thì giảng sau. Mình chỉ cần “không [thỏa]” một chi tiết này thôi thì kết luận ông [vua trời Sakka] không phạm trộm cắp. Vì ông nghĩ ông kia không đủ khả năng để thờ, mình lấy về để mình thờ cho cõi đó thôi. [Đó là] vì tôn kính Đức Phật, Chú giải nói vậy.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của ông vua trời Sakka			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ		x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: Không phạm trộm cắp.			

Còn ông Dona có phạm không? Theo Chú giải là ông ý phạm. Mình không biết ông này có tâm giống như [vua trời Đế Thích] không. Trong tình huống này rõ ràng không có, ông ý giấu định thờ một mình. Còn vua trời tính [thờ] cho cõi [Trời] luôn, do tính ông kia không xứng đáng (thờ không được), ông kia không đủ khả năng thờ. Vấn đề ông Dona có chứng quả gì không? Hôm bữa có người nào đó bình luận ông ý chứng Tam quả. Thiện Trang có tra hết trong kinh, có ba bài kinh nói về ông Dona này [là] bài Kinh Theo Dấu Chân Voi, bài Kinh Tăng Chi, [và] một bài kinh nữa, thì chỉ nói ông ý có niềm tin và xin quy y với Phật thôi, chứ không có chứng quả gì. Chính vì vậy có thể ông phạm trộm cắp. Theo các Chú giải ông phạm trộm cắp như suy luận của mình. Cho nên chắc là [ông Dona] phạm.

Còn vua trời Đế Thích chứng quả Tu-đà-hoàn rồi. Và với suy nghĩ của một người Tu-đà-hoàn thì không thể phạm tội trộm cắp. Tất nhiên họ nghĩ như vậy, mình nhìn thấy giống hành động trộm cắp nhưng có lẽ là không. Các Chú giải xác định là không và mình cũng thấy phù hợp, mình cũng nghĩ là không. Quý vị có thể đưa ra [kết luận] có cũng được, không sao đâu, mỗi người có quyền của mình mà.

Tình huống này hơi phức tạp, rất khó.

Bây giờ mình đến VD16 thực tế hơn, ở trong đời mình.

VD16: Một kẻ ăn trộm A vào vườn mít nhà người khác để ăn trộm, khi vào định hái trái mít, chỉ vừa chạm tay vào thì thấy có người chủ vườn rọi đèn pin đi vào, A tức lên nghĩ không thể mang trái mít này chạy được, liền lấy dao chặt cho trái mít rơi xuống, rồi bỏ trốn. Vậy A có ai phạm trộm cắp không?

Tình huống này thì rõ hơn đúng không quý vị? Xin nhắc lại: Một người ăn trộm tên là A, vào vườn mít của người khác để ăn trộm mít. Khi vào định hái trái mít đó, mới vừa chạm tay thì thấy ông chủ cầm đèn pin rọi đi vào. Thấy như vậy cho nên nghĩ bây giờ mình hái trái mít này thì không thể chạy được, ôm trái mít nặng quá thì làm sao chạy. Cho nên lúc đó hơi tức, lấy dao chặt trái mít cho rớt xuống rồi bỏ trốn. Vậy A có phạm trộm cắp không?

Quý vị dùng các chi pháp [đề] quý vị suy xét. Nếu quý vị suy xét đúng thì quý vị học hiểu rồi. Trong đây [là] những trường hợp rất thực tế. Ở đây có hai người đưa ra đáp án “không phạm”, có một người nói là “có phạm”. Bây giờ chúng ta coi thử xem, chúng ta xét 5 chi pháp:

(1) *Tài sản có chủ*: [Có]. Đó là trái mít là tài sản có chủ.

(2) *Biết rõ tài sản có chủ*: Có. Biết rõ là của chủ vườn.

(3) *Tâm nghĩ trộm cắp*: Chúng ta thấy khó quá thì chúng ta xét tới [chi pháp] tiếp theo trước.

(4) *Có hành động trộm cắp*, (5) *Lấy được tài sản đó*: Ở đây mình thấy di chuyển ra khỏi [vị trí] là nghi có rồi đúng không? Có hành động chặt trái mít, (4) có.

Nhưng bây giờ mình xét tâm trộm cắp có không? Lúc đầu ông ý có ý ăn trộm rõ ràng. Nhưng tới [đoạn này] quý vị đọc chi tiết kỹ: Khi chạm tay vào rồi (chạm tay thôi, chưa có di chuyển, chưa có dời khỏi vị trí. Nếu lúc đó dời trái mít đi rồi là phạm chắc) chưa dời trái mít, thì thấy ông chủ vườn vô rồi. Cho nên A tức lên nghĩ không thể nào mang trái mít này chạy được, liền lấy dao chặt trái mít đó xuống rồi bỏ trốn. Quan trọng chỗ này: “*Nghĩ không thể lấy trái mít này chạy được*”, tức là đã không có tâm trộm cắp ngay từ đây rồi. Tâm này là tâm phá hoại, chặt cho đỡ tức thôi. Tới đây thì đổi lại hết tâm trộm cắp rồi.

Nếu tình huống trước đó mới chạm tay vào, chưa đủ cầu thành [chi pháp (5)], mới chạm tay vào thôi, chưa có di chuyển trái mít ra khỏi chỗ, chưa di chuyển là chưa hái trái mít. Cho nên tình huống trước đó không thể phạm.

Ở đây nếu kỹ ra là mình phải chia ra hai tình huống: Tình huống 1 và tình huống 2. Tình huống 1 chưa phạm, tình huống 2 cũng chưa phạm luôn. Chúng ta xét hai tình huống mới đủ, còn nếu mình xét một tình huống thì không rõ.

Tình huống 1: [Từ đầu đến đoạn] tới khi chạm tay vào trái mít.

(1) Tài sản có chủ: Có.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Có

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có

(4) Có hành động trộm cắp: Có, mới chạm tay thôi.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Không lấy được đó bởi vì chạm thôi thì chưa đủ tiêu chuẩn dời [tài sản] đó. Trường hợp này là không phạm trộm cắp nhưng có nghiệp bất thiện rồi. Mình phải kỹ như vậy thì mình sẽ không bị lầm, [không là] nhiều khi mình bị lầm.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của A (tới khi chạm tay vào trái mít)

TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Trái mít	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		không
*Kết luận: Không phạm trộm cắp			

Tình huống 2: xét sau đó.

Lúc đó ông không có tâm trộm cắp nữa rồi. Bởi vì ông tức quá [vì] ông ý nghĩ không mang trái mít này [đi] được. Lúc đó tuy biết là tài sản có chủ, nhưng không có tâm trộm cắp, mà lúc đó tức [làm cho] bõ ghét thôi. Sân chứ không phải tham, sân lên phá hoại thôi, tâm phá hoại. Cho nên không [phạm] trộm [cắp].

Xét sau đó			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Trái mít	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp	Tức (sân), phá hoại	không
4	Có hành động trộm cắp		

5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: Không phạm trộm cắp.			

Trường hợp này, hai tình huống đều không phạm trộm cắp. Cho nên ai nói không trộm cắp là đúng. Chúng ta thấy tình huống hơi phức tạp, chúng ta hiểu như vậy.

Trong Giới luật cũng có tình huống như vậy. Có người vì không lấy được, cho nên tức mình phá. Nghi ngờ [nên] về hỏi Phật “*như vậy con có phạm trộm cắp không?*”. Đức Phật nói không phạm tội trộm cắp, đó là tội ác tác, tội phá hoại, nghiệp khác, chứ không phải thiên trộm cắp nặng. Trong Giới luật cũng có tình huống như vậy, có những người phá hoại.

VD17: Một người A chuyên gia móc túi ở khu du lịch đông người, A đứng chỗ thuận lợi để ý ai sơ hở thì đi theo để lấy. A phát hiện cô B để chiếc điện thoại xịn trong một bóp nhỏ để trong balo mang theo sau lưng khi cô B mang ra chụp hình rồi bỏ vào lại. A bèn đi theo, để khi có cơ hội thì ra tay. Trong lúc qua 1 cái cửa vì quá đông người nên A theo không kịp bị chậm so với cô B và không quan sát tiếp được. Lát sau A bám theo kịp, rồi tranh thủ lúc chen lấn, hắn đã rút được cái bóp đó của cô B. Lát sau, khi mở ra thì hắn không thấy chiếc điện thoại ấy đâu (vì lúc hắn theo không kịp cô B, thì cô B đã có móc điện thoại ra dùng và bỏ vào chỗ khác rồi). A tìm

kỹ không thấy trong đó có tiền, A nghĩ ‘ừ xui quá! Tồn sức uổng công thôi!’ Vậy A có phạm trộm cắp không?

Đây là một tình huống rất thực tế. Tả lại cho quý vị nghe một lần nữa: Một người chuyên móc túi ở khu du lịch đông người. Hiện tượng này có, quý vị nhớ đi qua Paris cũng phải cẩn thận, Paris có những khu cũng dễ bị trộm móc túi lắm. Một số thành phố nổi tiếng như Roma, Paris, hay một số thành phố đông người cũng có nạn này, để ý ai lơ đãng là theo và lấy, để móc túi. Thấy một cô đó tên B để chiếc điện thoại xịn trong cái bóp nhỏ mang theo trong balo. Sao biết vậy? Bởi vì thấy cô này móc ra chụp hình rồi bỏ vô lại, check-in đó. Biết rồi cho nên bèn đi theo để khi nào có cơ hội thì ra tay lấy điện thoại, lấy cái bóp đó. Nhưng đi qua cửa đông người quá thì A theo không kịp, bị chậm so với cô B, và không quan sát tiếp được. Lát sau mới bám theo được, tranh thủ lúc chen lấn mở cái bóp ra. Tất nhiên nghề [trộm cắp] chuyên nghiệp, balo để đằng sau lưng bị mở lúc nào không hay là chuyện bình thường, để đằng trước còn bị nữa huống chi đằng sau. A rút luôn bóp đó, chạy tới chỗ khác, mở bóp đó ra thì thấy không có điện thoại. Mở ra kiểm tra bóp cũng không có tiền gì hết. [A] nghĩ xui quá, tồn sức uổng công. Vậy A có phạm trộm cắp không?

Tình huống này là tình huống thứ 17, theo quý vị có phạm hay không? Thấy có mấy người nói “không phạm”. Tình huống này tương tự tình huống trong Luật, trong Luật có một tình huống

y chang như vậy, chúng ta chỉ đổi lại thành tình huống hiện tại cho thực tế thôi. Thời Đức Phật cũng có tình huống như vậy. Cho nên mình căn cứ theo trong thời Đức Phật thì mình cũng xét ở đây:

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của A			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Điện thoại	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của cô B	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy	Lấy được bóp	x
*Kết luận: A phạm trộm cắp.			

(1) Tài sản có chủ: Nếu mình xét điện thoại, nếu ai chỉ nhắm vào điện thoại thôi thì có.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Biết của cô B.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có, tâm móc túi.

(4) Có hành động trộm cắp: Có.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Lấy hụt, tài sản không có, lấy không phải cái điện thoại mà lấy cái bóp. Vấn đề là có hành động lấy được nhưng lấy cái bóp chứ không phải lấy điện

thoại. Tình huống này gọi là lấy được tài sản khác không phải tài sản đó, nhưng vẫn [là] lấy được, cho nên vẫn phạm trộm cắp. Đây là lấy được cái bóp. Tuy là lấy tài sản khác [không phải điện thoại] nhưng lấy được cái bóp thì vẫn là trộm cắp, người ta mất đồ rõ ràng mà. Chứ đừng nói tôi vô tôi lấy, mục tiêu của tôi là lấy cái này, không phải lấy cái kia. Ví dụ mục tiêu của người ta là lấy vàng, nhưng vô lấy kim cương ra rồi kêu không phạm trộm cắp. Mục tiêu lấy tiền USD mà vô móc bóp ra lấy tiền Việt, cũng [phạm] vậy. Điều này trong tình huống của Giới luật gọi là lấy được tài sản, cùng hành động đó nhắm lấy tài sản, do lấy được tài sản khác vẫn phạm trộm cắp. Cho nên A vẫn phạm trộm cắp. Nghiệp là vậy đó. Lấy được tài sản khác, không phải tài sản đó, gọi là lấy nhầm, lấy nhầm này là vẫn lấy được.

Tất nhiên có tình huống hấp dẫn hơn, nếu chúng ta thay đổi một chút: A thấy què, đem tới trả, quăng lại cho cô đó cái bóp, ví dụ thấy giấy tờ quăng lại cái bóp, thì [A] có phạm hay không? Tình huống này không có [trong thực tế], chắc không bao giờ nó trả kiểu đó. Nhưng nếu trả kiểu đó thì có phạm không? Tình huống đó mình xét tiếp. Khi lấy không đúng rồi đem trả lại, tất nhiên tâm đó là không có tâm trộm. Tại vì tâm trộm là trộm lúc đầu, còn bây giờ đâu có trộm đâu, trả lại nguyên vẹn. Tức là khi người ta cầm cái bóp, chỉ nghĩ lấy cái điện thoại chứ không nghĩ lấy cái bóp thì không phạm. Còn đây cầm luôn, lấy mất luôn của người ta rồi thì cho dù không cố ý lấy cái bóp nhưng mục đích cuối cùng vẫn lấy

được cái bóp. Trường hợp này phạm, chứ không phải không phạm đâu. Lúc cầm cái bóp thì không nghĩ ăn trộm, [nhưng khi] không trả người ta nữa, lấy là lấy cả cái bóp đó. Chứ rút điện thoại không [có và trả lại bóp] thì không sao. Xét là lúc đó lấy cái bóp và quyết định không trả cái bóp, tính phạm là phạm lúc đó. Cho nên vẫn phạm.

VD18: Một cô Phật tử Y làm nghề Giáo viên, sử dụng bộ phần mềm Microsoft Office được cài sẵn (bẻ khóa) bởi nhân viên của cửa hàng nọ. Sau thời gian thì có người Phật tử nói với cô rằng: Bộ phần mềm này là không có bản quyền đâu! Như vậy chị phạm giới trộm cắp rồi đó! Nói cô hãy mua bản quyền để dùng (1). Cô ấy rất hoang mang, nhưng không biết làm sao nên cứ tiếp tục xài thêm 7 ngày nữa, rồi cô mới mua bản quyền bộ phần mềm đó. Vậy cô Y có phạm Giới trộm cắp không?

Việc này rất nhiều, người Việt Nam mình xài máy tính thì thường có nhiều phần mềm trong đó. Nhưng đa số mọi người xài cũng không biết phần mềm đó có bản quyền hay không. Ví dụ Microsoft Office là phần mềm Word, Excel, Powerpoint, Access, v.v... cô này là giáo viên tất nhiên thường xài Word, Excel, Powerpoint. Người ta cài sẵn rồi, cô này hình như không biết. Sau [một] thời gian, có người Phật tử khác (cô ấy cũng là Phật tử) nói: “Phần mềm này không có bản quyền đâu, do người ta crack đó, như

vậy chị phạm giới trộm cắp rồi đó”. Nói như vậy [và] khuyên hãy mua bản quyền đi. Cô ấy hoang mang không biết làm sao nên cứ tiếp tục xài thêm bảy ngày nữa, rồi sau đó cô mới mua bản quyền phần mềm đó. Vậy cô có phạm trộm cắp không? Đây là tội ăn cắp bản quyền phần mềm đó.

Bây giờ để cho dễ thì mình nên chia ra 2 giai đoạn. Giai đoạn 1 là [từ đầu] tới lúc mà người Phật tử kia nói: **“Một cô Phật tử Y làm nghề Giáo viên, sử dụng bộ phần mềm Microsoft Office được cài sẵn (bẻ khóa) bởi nhân viên của cửa hàng nọ. Sau thời gian thì có người Phật tử nói với cô rằng: Bộ phần mềm này là không có bản quyền đâu! Như vậy chị phạm giới trộm cắp rồi đó! Nói cô hãy mua bản quyền để dùng”**; Giai đoạn 2: **“Cô ấy rất hoang mang, nhưng không biết làm sao nên cứ tiếp tục xài thêm 7 ngày nữa, rồi cô mới mua bản quyền bộ phần mềm đó**”. Mình xét hai giai đoạn thì rõ hơn, còn mình [xét] chung như vậy thì khó. Từng giai đoạn, mình phạm một giai đoạn coi như cũng phạm trộm cắp rồi.

Giai đoạn 1 :

(1) Tài sản có chủ: Có. Phần mềm Microsoft Office là tài sản có chủ.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Tài sản này của công ty Microsoft. Cô có biết không? Điều này cô có thể biết nhưng cũng có thể không biết. Có nhiều người cũng chẳng biết luôn, có máy tính thì cứ xài

thôi chứ cũng không biết. [Ở đây] cứ cho là biết đi, giáo viên chắc cũng không đến nỗi là không biết phần mềm.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Không. Tâm cô không có nghĩ trộm cắp cho nên có thể là biết hay không biết gì đó. Tâm cô đâu có nghĩ trộm cắp, mua máy tính về người ta cài sẵn nên cứ xài thôi. Đến khi cô nghe người Phật tử khác nói “*bộ phần mềm này không có bản quyền đâu, như vậy chị phạm giới trộm cắp rồi đó*”. Lúc đó thì mới bắt đầu tính [là biết].

Cho nên giai đoạn 1 khi một yếu tố “không thoả” rồi thì chắc chắn là không phạm trộm cắp. May quá! Ai mà không biết là không sao hết. Đó là nói không phạm giới trộm cắp. (Cô thọ giới thì [nói là] không phạm giới trộm cắp).

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của cô Y ở giai đoạn 1			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Phần mềm Microsoft Office	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		

***Kết luận:** Không phạm giới trộm cắp.

Tuy nhiên ở đây cũng xin nói luôn, quý vị không phạm nhưng quý vị vẫn tạo nghiệp. Mình vô tình xài cái của người ta nên sau này có thể người ta vô tình xài cái của mình. Trong đời có nghiệp như vậy đó, chứ không phải là không có nghiệp. Chẳng qua mình không có tạo nghiệp, tức là mình không có đọa vào ba đường ác. Không có nghiệp trộm cắp thì nó không có đẩy mình vào ba đường ác Địa ngục, Ngạ quỷ, Súc sanh.

Chỗ này cũng có nghiệp sau này có thể mình bị người ta vui vui xài tài sản của mình. Người ta cũng không có trộm cắp đâu, người ta xài chơi vậy, vô tình người ta xài mất, kiểu vậy. Trường hợp đó có nghiệp. Trong vòng luân hồi, nghiệp nào ra nghiệp đó, chứ không phải không có phạm giới trộm cắp là ngon đâu. Đó là tình huống thứ nhất.

Giai đoạn 2:

Bây giờ tình huống thứ 2 này rõ hơn.

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Phần mềm Microsoft Office.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Khi mình nghe người ta khuyên như vậy là mình biết rồi, không thể nói không biết. [Tài sản] của công ty Microsoft.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Không biết có hay không đây? “*Cô rất hoang mang nhưng không biết làm sao*”. Dòng này là quyết định,

chứng tỏ cô ấy không có tâm trộm cắp. Chẳng qua bí rồi, tôi không có tâm trộm cắp nhưng tôi cũng không biết làm sao hết, bí quá tôi xài vậy đó. Cô vẫn mua, trước sau gì vẫn mua. Vì vậy [cô] không có tâm trộm cắp.

(4) Có hành động trộm cắp: Có hành động là xài thêm 7 ngày nữa.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Có lấy được.

Cho nên hên giai đoạn sau cũng không phạm trộm cắp.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của cô Y ở giai đoạn 2			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ		x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		Không
4	Có hành động trộm cắp	Xài thêm 7 ngày	x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Không phạm giới trộm cắp.			

Bây giờ mình mở rộng tình huống này. Như vậy hai giai đoạn đều không phạm. Nhưng trong thực tế, nhiều người nghe xong rồi kệ, mình không biết mà, cứ xài luôn, rồi cũng không có mua bản

quyền nữa, thì [trường hợp] đó là phạm. Tại vì cố tình, biết rồi mà còn xài tiếp. Còn cô này là bất khả kháng, muốn mua nhưng chưa mua được, đợi [một] thời gian mua, cho nên là không phạm. Còn mình [nghĩ] trước giờ mình cũng xài rồi, thôi tiếp tục xài đi. Lúc đó là phạm trộm cắp từ đó. Nhớ!

Cho nên, ai chưa biết thì không sao, bây giờ biết rồi thì ráng làm [để] bảo vệ [mình]. Thật ra mấy phần mềm bây giờ cũng rẻ lắm, không có mắc nữa. Người ta bán cho Việt Nam bây giờ cũng rẻ rồi. Ví dụ như xài Office, quý vị có thể mua gói gia đình năm người, một năm bao nhiêu đó. Hình như bây giờ [giá] nâng lên 2,1 triệu hay 2,5 triệu rồi. Quý vị share cho nhau xài cũng được nếu như không có vi phạm quyền share. Hình như gói family họ không có áp chế là phải cùng gia đình hay sao đó. YouTube thì không được, YouTube [gói] family bắt phải cùng một gia đình, cùng một địa chỉ mới được. Còn nếu mình mua gói YouTube, mình chia cho người này, người kia không cùng gia đình, không cùng một địa chỉ là cũng phạm đó. Luật vậy mà. Hình như bộ Office này thì không có. Mình có nhớ hình như check thì nó không có hỏi điều kiện đó, tức là mình share cho ai cũng được, mình dùng được năm máy [cho] 5 người nữa. Còn mình mua một mình thì có triệu mấy thôi. Điều đó là quý vị để ý cho.

Chúng ta học là chúng ta học thực tế vậy đó. Còn nếu mà mình học trong kinh không, những tình huống không liên quan đến mình thì mình không áp dụng [được] mấy.

VD19: Một YouTuber nam tên Z sử dụng bộ phần mềm K để biên tập video. Anh ấy sử dụng thời gian dùng thử 90 ngày. Sau khi thời gian dùng thử, anh ta dùng email khác để đăng nhập và dùng thử tiếp như người dùng mới! Như vậy anh ta, dùng mấy email để dùng thử liên tục trong một khoảng thời gian. Vậy YouTuber Z đó có phạm giới trộm cắp không?

Trong đời sống thực tế bây giờ là thời đại làm nghề YouTuber cũng nhiều lắm đúng không? Sử dụng để làm video đăng Tiktok, Facebook, YouTube. Ở đây là YouTube thì dùng một phần mềm biên tập video. Ở đây không nhắc phần mềm nào nhưng mình nói chung [là phần mềm] K. Khi dùng như vậy thì có một số phần mềm cho dùng thử. Ví dụ như ai sử dụng Final Cut Pro, có cho dùng thử 90 ngày. Sau khi dùng thử hết 90 ngày rồi thì không cho dùng nữa. Thì anh ta đổi Email, dùng Email khác để dùng thử lại, dùng thử tiếp như một người dùng mới. Một số phần mềm không kỹ thì cho mình xài tiếp vì nó thấy Email khác. Những phần mềm kỹ hơn, nó check được địa chỉ IP, nó sẽ phát hiện mặc dù địa chỉ khác nhưng cũng IP đó, cũng cái máy đó thì nó không cho. Nó báo là mình đã xài rồi, nó không cho nữa. Người ta có thể dùng như

vậy. Hoặc có người còn có cách khác là người ta hack, sửa cái gì đó để cho reset lại ngày, để xài lại từ đầu. Đó là thuộc về hack rồi còn ở đây không hack mà người ta chỉ đổi Email thôi. Anh ta dùng liên tục như vậy trong một khoảng thời gian. Vậy Youtuber Z đó có phạm trộm cắp hay không?

[Chúng ta xét 5 chi pháp:]

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Phần mềm K chắc chắn phải của công ty nào đó viết ra.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Có biết.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. Lách luật, xài Email khác, thừa biết Email [cũ] nhập nó không cho nữa.

(4) Có hành động trộm cắp: Có. Đổi Email xài liên tục.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Có, xài được thời gian dài.

Như vậy [Z] phạm nghiệp trộm cắp. Nếu là Phật tử mình nói phạm giới, đây mình nói là nghiệp. Cho nên [ở đây] trộm cắp rõ ràng, đừng có nói lách luật.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của Z			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Bộ phần mềm K	x

2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Z phạm nghiệp trộm cắp.			

****Lưu ý:** Thời Đức Phật, vị Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni nào trộm cắp giá trị từ 5 māsaka (bên Bắc truyền gọi là ma-sa) trở lên thì Phạm tội Ba-la-di (pārājika), bị trục xuất khỏi Tăng đoàn, đời đó không được làm Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni nữa! (Tội này thuộc về tội trọng).

Bây giờ có tình huống như sau:

Ví Dụ: Với trường hợp Tỳ-kheo đi tới chỗ nhuộm y, thấy y đẹp, quý giá.

Có bốn vị Tỳ-kheo khác nhau thì có bốn tình huống:

Tình huống 1: Người ta chỉ khởi tâm trộm thôi, sau đó về nói với Phật không biết con phạm giới chưa? Đức Phật nói mức độ phạm tội là vô tội, không có tội gì hết. Chỉ khởi tâm thôi, chưa có làm gì thì không có tội.

Tình huống 2: Vị Tỳ-kheo khởi tâm trộm, sờ tay vào tấm y đó. Khi về hỏi Phật thì Phật nói đó là tội ác tác, không đến nỗi nặng.

Tình huống 3: Khởi tâm trộm, làm lay động y. Vị này hỏi Đức Phật thì Đức Phật nói đây là tội trọng thuộc thiên Thâu-lan-giá. Thâu-lan-giá thì chưa có trục xuất khỏi Tăng đoàn.

Tình huống 4: Khởi tâm trộm, dời y khỏi vị trí. [Vị này] nghi ngờ không biết mình đã phạm giới chưa, về hỏi Phật thì Đức Phật nói là trọng tội Ba-la-di.

TT	Tình huống	Mức độ phạm tội
1	Chỉ khởi tâm trộm	Vô tội
2	Khởi tâm trộm, sờ tay vào tấm y	Ác tác (dukkata)
3	Khởi tâm trộm, làm lay động y	Trọng tội (thullaccaya)
4	Khởi tâm trộm, dời y khỏi vị trí	Trọng tội Ba-la-di (pārājika)

Điều này rõ hơn. Giới thiệu Giới Tỳ-kheo để cho quý vị rõ. Từ đây chẻ ra, hai trường hợp trên xét trên Giới Cư sĩ là không phạm, hai trường hợp dưới xét trên Giới Cư sĩ là phạm. Còn Giới Tỳ-kheo có bốn trường hợp, bốn thiên: Hai thiên đầu vô tội và ác tác (việc làm ác chưa có vấn đề gì, không có sám hối); thiên trọng tội (Thâu-lan-giá) là phải sám hối; thiên Ba-la-di trục xuất khỏi Tăng đoàn. Từ đó mình xét như thế này sẽ kỹ hơn.

Nếu đối chiếu như vậy thì ông kia sờ tay vô trái mít là nằm ở tình huống 2 nên mới xét là vô tội. Nhờ học Giới Tỳ-kheo thì người ta [xác] định rõ hơn. Quý vị cứ nhớ giùm tình huống này là quý vị sẽ xét được mình hay người [khác] có phạm hay không. Giới người Cư sĩ là có phạm hay không phạm thôi, [còn] Tỳ-kheo và Tỳ-kheo-ni mới là phạm trọng [hay không].

Quý vị để ý như vậy. Ở đây có hình để cho quý vị nhớ:

LƯU Ý: THỜI ĐỨC PHẬT, VỊ TỖ-KHEO, TỖ-KHEO-NI NÀO TRỘM CẮP GIÁ TRỊ TỪ 5 MĀSAKA TRỞ LÊN THÌ PHẠM TỘI BA-LA-DI (PĀRĀJĪKA), BỊ TRỤC XUẤT KHỎI TĂNG ĐOÀN, ĐỜI ĐÓ KHÔNG ĐƯỢC LÀM TỖ-KHEO, TỖ-KHEO-NI NỮA!

VD20: Với trường hợp Tỳ-kheo đi tới chỗ nhuộm y, thấy y đẹp, quý giá

MỨC ĐỘ PHẠM TỘI THEO CÁC TÌNH HUỐNG

	1. Chỉ khởi tâm trộm thì Vô tội	
	2. Khởi tâm trộm, sờ tay vào thì phạm Ác tác (<i>dukkata</i>)	
	3. Khởi tâm trộm, làm lay động thì phạm Trọng tội (<i>thullaccaya</i>)	
	4. Khởi tâm trộm, dời khỏi vị trí thì Trọng tội Ba-la-di (<i>pārājika</i>)	

Tội trọng Ba-la-di là xong luôn đó. Giống như cây dừa, cây cau mà chặt đứt đầu, không có lên nữa, chết. Giống như hòn đá mà vỡ ra là không có nối lại được. Đời đó thôi khỏi làm Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni nữa. Theo trong Luật, nếu không làm Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni nữa thì về làm Cư sĩ. Trong Luật nói là “ông hồi trước như thế nào thì bây giờ trở lại như thế đó”, tức là hồi trước ông làm Cư sĩ thì bây giờ về làm Cư sĩ. Tức là vẫn được làm Cư sĩ tu tập bình

thường. Chứ không phải đuổi ra giống như Bắc truyền nói đời đó tiêu rồi, không có được tu nữa. Vẫn tu tập được bình thường! Về làm Cư sĩ tu tập bình thường, vẫn có thể giải thoát. Chứ không phải phạm điều đó thì [kết quả] kinh khủng như bên Bắc truyền. Coi trong kinh, trong từng tình huống thì như vậy. Ai có phạm giới trọng thì sám hối tu lại. Nhưng lúc đó mình có một nghiệp ác mạnh. Tội này nếu không sám hối là đọa Địa ngục, trong bốn tội Ba-la-di nếu không sám hối là đọa Địa ngục.

VD20: Trong buổi tiệc sinh nhật chung cho những người cùng sinh trong 1 tháng của một công XYZ, một anh G đã để ý từ lâu có cô H dùng cặp tai nghe không dây giống với tai nghe của mình. Mà tai nghe của anh ta đã bị hư một bên, nên chờ cơ hội đến buổi tiệc sinh nhật đó để đánh tráo. Anh ta ngồi gần cô H, tìm cách để dụ cô H để tai nghe xuống bàn, đợi đến lúc tắt đèn, thổi nến bánh sinh nhật thì ra tay. Và lúc đó anh ra tay đánh tráo cặp tai nghe, bằng cách bỏ cặp tai nghe của mình ra bên cạnh, rồi lấy cặp tai nghe kia cất đi. Nhưng vì cô H có mắt sáng và vô tình thấy hành động anh ta bỏ tai nghe đó ra, thì liền nhanh chóng, đánh lạc hướng và đổi chỗ hai cặp tai nghe. Anh ta không biết nên tưởng lấy được rồi. Dem về nhà thì hóa ra vẫn là cặp tai nghe của mình. Vậy anh G đó có phạm trộm cắp không?

Tình huống rất thực tế. Tức là có người chơi chiêu [đánh tráo] tai nghe Bluetooth. Quý vị mua tai nghe của iPod hay tai nghe [các hãng] tầm lum. Hồi xưa pin kém lắm, còn bây giờ mà mua tai nghe, nghe cũng được mấy tiếng đồng hồ, không dây nên cũng rất tiện. Nhưng dùng một thời gian, nó bị hư một bên tai trái hay tai phải gì đó. Anh ta [G] đề ý trong công ty có cô H cũng dùng tai nghe giống mình, anh ta nghĩ mua mất công, thôi đổi tai nghe của cô ta. Lúc đổi chắc cô ta cũng không biết đâu, cô ta cũng tưởng chắc bữa nay tai nghe của cô bị hư thôi. Chắc là nghĩ vậy.

Anh ta biết trong công ty cứ một tháng người ta thường sẽ tổ chức sinh nhật 1 lần cho những người [sinh nhật] cùng tháng đó, một năm tổ chức 12 lần (1 tháng/ 1 lần) cho tất cả mọi người. Anh ta [cũng] khôn đợi đến [ngày đó], phải ngồi gần bên cô H, rồi dụ cô H làm sao để cái tai nghe ra. Ví dụ nói: “Chị có tai nghe không, mượn rồi thế này kia,...”. Làm cách nào để [cô H] đặt [tai nghe] lên bàn, và canh lúc tắt đèn thôi [nén] bánh sinh nhật (những người sinh nhật lên thôi [nén] và ước nguyện gì đó). Lúc tới tới đó là trộm liền, không phải lấy trộm cho người ta biết, mà mình đã chuẩn bị sẵn rồi, đưa cặp tai nghe của mình bỏ ra chỗ đó, rồi lấy cặp tai nghe của cô ta cất vô. Thế là về nhà mình có cặp tai nghe ngon lành, không bị hư nữa. Còn cô kia thì cứ tưởng bữa nay tai nghe mình bị hư, cũng không biết đâu, giống y chang nhau mà.

Anh ta nghĩ kế vậy và thực hiện. Nhưng khi thực hiện thì xui lúc đó cô mắt sáng, tức là tối đèn nhưng cô thấy và biết hành động đó, cô nhanh tay đánh lạc hướng, rồi đổi cặp tai nghe liền. Anh ta mới bỏ ra là cô ta đổi lại chỗ đó, rút qua nhanh hơn anh ta. Tối quá nên anh ta không thấy rõ, anh ta cầm vô [nghĩ] thành công rồi. Dem về mở ra kết nối, [thấy] vẫn là tai nghe của mình, y chang như cũ. Lúc đó có phạm giới trộm cắp hay không ?

Trường hợp này trong Giới luật có tình huống gọi là do ban tối không thấy đường lấy trộm nhưng mà lấy trộm nhằm của chính mình. Tình huống lấy trộm nhằm tài sản của chính mình như vậy có phạm không? Ở đây có một số người nói “có”, người nói “không”, như vậy tình huống này cũng rất hấp dẫn.

Bây giờ chúng ta xét theo 5 chi pháp:

- (1) Tài sản có chủ: [Có]. Cặp tai nghe không đây
- (2) Biết rõ tài sản có chủ: Có biết. [Tai nghe] của cô H.
- (3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có.
- (4) Có hành động trộm cắp: Có. Đánh tráo [tai nghe].
- (5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Không lấy được. Lấy nhằm [sang] tài sản của mình.

Cho nên G không phạm trộm cắp. Trường hợp này may không phạm.

Xét về 5 chi pháp của phạm nghiệp trộm cắp của G			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Cặp tai nghe	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của cô H	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		Không
*Kết luận: Không phạm trộm cắp.			

Đây là tình huống rất thực tế, lấy mà lấy nhầm của mình vì trời tối. Trong Giới luật cũng có tình huống như vậy. Có vị Tỳ-kheo nhầm lấy cái y của người ta mà cuối cùng tối quá lấy nhầm y của mình, sau về coi lại y chang [của mình]. Rồi cũng có người lấy bát. Tỳ-kheo hồi xưa thời Đức Phật chỉ lấy y, lấy bát thôi. Hoặc đánh dấu hiệu đi lấy cái gì đó mà tới khi tối lấy nhầm, cuối cùng lấy của mình. Tình huống đó gọi là nhầm, không phạm trộm cắp vì thiếu một chi pháp [5] không lấy được tài sản đó (vì lấy của chính mình). Cho nên không phạm.

VD21: Vào thời Đức Phật, có vị Tỳ-khưu A nọ đã căng y ở ngoài trời rồi đi vào trong trú xá. Có vị Tỳ-khưu B nọ khác (nghĩ rằng): “*Chớ để y này bị hư hỏng,*” nên đã đem cất đi. Vị A kia đi ra rồi đã hỏi vị Tỳ-khưu ấy rằng:

- *Này Đại đức, y của tôi đã bị ai lấy trộm?*

Vị B ấy nói như vậy: - *Đã bị tôi lấy trộm.*

Vị A kia đã giữ vị ấy lại (nói rằng): - Ông không phải là Sa-môn.

Vị B ấy đã có nổi nghi hoặc: có phạm giới hay không. Rồi trình lên Đức Phật.

Vị Tỳ-khưu B ấy có phạm giới trộm cắp không?

Tình huống này do ngôn ngữ hơi khó hiểu, xin diễn đạt lại: Có vị Tỳ-kheo A phơi y, vị Tỳ-kheo B thấy y phơi đó mà mưa hay gì đó thì [sẽ] bị hỏng, cho nên đem cất giùm. Vị Tỳ-kheo A đi ra thấy y mình mất rồi nên mới hỏi rằng: “*Này Đại đức, y của tôi đã bị ai lấy trộm rồi?*”. Vị B nói rằng: “*Bị tôi lấy trộm rồi*”, tức là nói mình lấy trộm. Vị A kia nói: “*Vậy ông không phải là Sa-môn*”, tức là bị phạm tội Ba-la-di (Parajika) rồi. Vị B này không biết thế nào, có nổi nghi hoặc nên bạch lên Đức Phật. Vậy Đức Phật sẽ xử việc này là có [phạm] hay không. Theo quý vị có phạm hay không?

Đây là một tình huống rất thực tế. Mình để chữ A, B vô cho rõ. Tóm lại vị Tỳ-kheo B ấy có phạm giới trộm cắp hay không? Vị Tỳ-kheo A kia thì không [xét] vì [y] của vị A đó. Quý vị đều nói là không, cất giùm không phạm giới. Chúng ta xét theo các chi pháp trước, [rồi xem] ở đây Đức Phật [sẽ] xử lý [như thế nào].

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Cụ thể là cái y (miếng vải).

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Quá biết, của Tỳ-kheo A.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Không, cất giùm mà.

Cho nên không cần xét nữa. Nhưng tại sao ở đây lại có thú nhận [khi được hỏi] “y của tôi đã bị ai đó lấy trộm”, vị đó nói là “đã bị tôi lấy trộm”. Vấn đề là câu này làm mình khó. Theo quý vị câu này có phải là xác định tâm trộm không? Nhiều người nói đây là tâm trộm đúng không? Vấn đề có hay không? Theo chúng tôi, đây không phải là tâm trộm, rõ ràng người ta đâu có tâm trộm. Ông kia ông hỏi, tự nhiên mình trả lời, cũng không biết tại sao mình lại trả lời vậy ([bình thường] có khi mình trả lời vậy mà). Như vậy là không [có tâm trộm].

Nếu xét vậy thì mình không phải xét hai [chi pháp] sau. Vì không có trộm cắp, không lấy được tài sản đó. Cho nên là không [phạm].

Xử lý của Đức Phật, chúng ta lấy chữ màu đỏ:

Đức Phật hỏi:

- Này Tỳ-khưu, (khi ấy) người có tâm gì?

- Bạch Thế Tôn, con (chỉ đáp lại) thuận theo câu nói (niruttipatho). (Tức là do ông kia hỏi là ai lấy trộm thì con nói là con lấy trộm, chứ con đâu có lấy trộm đâu).

- Nay Tỳ-khưu, vô tội trong việc (đáp lại) thuận theo câu nói. (Đức Phật rất là sáng suốt).

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Y	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của Tỳ-kheo A	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		Không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: Không phạm giới.			

Như vậy kết luận là không phạm giới trộm cắp.

Cho nên đôi khi mặc dù câu nói như vậy nhưng tình huống không phải như vậy. Nay chỉ là do thuận miệng thôi, người ta hỏi thì mình trả lời nhanh, mình trả lời là “bị tôi lấy trộm”, nhưng thực tế là không có tâm lấy trộm.

Tình huống này hay lắm, tình huống này có liên quan [giới khác]. Để buổi sau đưa luôn, liên quan giới khác nữa. Trong Luật có tình huống này mới oái ăm. Trong Luật có tình huống vị Tỳ-kheo đó đi lội qua sông. Khi lội qua sông, do ở trên dòng sông có

những người họ làm thịt con gì đó, có làm trôi miếng thịt xuống, vị này đi qua, bị dính vô chân. Vị này cầm miếng thịt lên, tất nhiên trong đầu nghĩ sẽ trả miếng thịt đó cho chủ thôi, chứ không có lấy. Khi vừa mới cầm lên thì mấy người kia họ nói: “*Ông đã phạm giới rồi, ông không còn là Sa-môn nữa*”. Tức là trộm miếng thịt đó coi như là mất giới Tỳ-kheo rồi, không phải Sa-môn nữa. Cho nên vị này cũng nghĩ như vậy, mình không phải Sa-môn nữa. [Vị đó] đi lúc nữa gặp cô gái hình như chần bò hay gì đó, cô nói “*chúng ta hãy thực hiện việc đôi lứa (hành dâm)*”. Ông nghĩ: “*Mình đã chẳng còn là Sa-môn nữa cho nên có gì đâu, cô ta rủ vậy thì đồng ý*”. Cho nên hai người thực hiện việc đôi lứa. Sau đó, các vị Tỳ-kheo khác hỏi ra thì nói: “*Ông phạm giới rồi*”.

Trong tình huống đó, bạch lên Đức Phật, thì vị này có phạm giới không? Trong cả hai giới, một Giới trộm cắp và một Giới dâm dục. Hôm nào [học] tới bài Giới dâm dục chúng ta sẽ giải quyết tình huống đó. Tình huống đó cực kỳ khó. Tình huống đầu tiên mình không có tâm trộm cắp thì hôm nay mình học rồi. Chỉ do miếng thịt dính trong chân thôi, lấy định trả cho người mà người ta nói mình ăn trộm. Nhưng vị này không hiểu luật. Do không hiểu luật cho nên là tưởng mình bị phạm giới Ba-la-di rồi [thì] mình đâu phải Sa-môn, đâu phải Tỳ-kheo nữa. Cho nên cô kia dụ [lừa đôi] là đồng ý luôn. Vì thế mới đi đến việc là có vấn đề đôi lứa với cô kia. Mà khi đó ông ta không nghĩ ông là Tỳ-kheo nữa cho nên ông có hành động như vậy. [Vậy] giới sau đó có phạm hay không?

Chúng ta hãy đợi đến tình huống Giới dâm dục (Giới tà dâm), chúng ta sẽ giải quyết tình huống đó. Quý vị suy nghĩ trước đi.

Có nhiều điều trong đời phức tạp lắm, cho nên nhiều khi mình học Giới luật không hiểu cũng ảnh hưởng đến tâm lý. Mình học hiểu rồi mình bớt sợ. Đó là một điều mở rộng thêm.

VD22: Một thanh niên V (Vương, Vinh gì đó chẳng hạn) thấy chiếc điện thoại của người nữ Q rớt xuống từ trong túi, anh V nghĩ thầm ‘mình phải nhặt lấy trước khi cô ta thấy’. Rồi nhanh chóng nhặt lấy bỏ vào túi và rời đi. Khoảng 5 phút sau, cô Q cần dùng điện thoại nên rờ túi để lấy điện thoại. Thì không thấy nữa, cô quay lại tìm nhưng không thấy. Vậy thanh niên V có phạm trộm cắp không?

Đây là một tình huống rất thực tế trong đời sống. Có một người cầm điện thoại bỏ trong túi quần, túi áo, túi gì đó, đi một hồi rớt. Chuyện rớt điện thoại là bình thường, quý vị muốn khỏi rớt làm cái dây đeo vô, may ra khỏi rớt, điện thoại rớt nhiều lắm. Ai hên rớt là thấy được, còn không hên rớt là mất luôn. Có lần Thiện Trang đi ở Sài Gòn, mình chạy trên đường (đường Sài Gòn thì đông xe lắm), nhìn qua bên quán (quán gì không kịp nhìn nữa [vì] mình đang chạy [xe]), có cô đó vừa bước vào cửa thì điện thoại rớt ở ngoài cửa. Vì dòng chạy của xe [nên] mình không thể dừng lại được để nói cô đó rớt điện thoại rồi, cô bước vào trong

mất. Sài Gòn đông xe đến mức độ đó. Không biết cô đó có mất điện thoại hay không. Thấy chuyện thật như vậy đó.

Tình huống này là cô Q (Quyên hay gì đó) rớt điện thoại, người thanh niên V kia thấy vậy nghĩ *“mình phải nhặt lấy trước khi cô ta thấy”*, rồi nhanh chóng nhặt lấy bỏ vào túi rồi đi. Cô kia không biết gì hết. Năm phút sau cô cần dùng điện thoại, cô mới rờ túi lấy điện thoại, thì không thấy điện thoại đâu nữa. Cô quay lại tìm cũng không thấy. Vậy bây giờ tình huống này có phạm hay không? Gọi là “nhặt được của rơi tạm thời bỏ túi”, kiểu đó. Giờ chúng ta xem thử có hay không [phạm]?

Đầu tiên chúng ta xét theo 5 chi pháp của phạm nghiệp này thì mình biết rõ ràng:

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Chiếc điện thoại của cô Q.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: [Có]. [Điện thoại] có chủ là của cô Q. Thanh niên này biết chứ, thấy rõ ràng điện thoại người ta rớt mà.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. *“Nghĩ thầm mình phải nhặt lấy trước khi cô ấy thấy”*, chính là tâm trộm cắp.

(4) Có hành động trộm cắp: Có. Hành động trộm cắp quá rõ ràng [là] nhặt lấy bỏ vô túi rồi rời đi.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Lấy [được]. Lúc đó đủ lấy được rồi, chưa cần phải xét cô kia mất quay lại.

Cho nên thanh niên này phạm trộm cắp. Chẳng qua trộm này đỡ hơn là lấy trực tiếp [của] người ta. Nó rơi ra lấy thôi, nhẹ hơn nghiệp kia một chút thôi. Nghiệp sai biệt, sai khác. Như vậy tình huống này rất dễ.

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Chiếc điện thoại	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Của Q	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		x
4	Có hành động trộm cắp		x
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		x
*Kết luận: Phạm trộm cắp.			

VD23: Một ông lão bán vé số, thấy một người đi xe máy chạy qua đoạn đường vắng rớt ra một cọc tiền. Ông ấy nhặt lên và kêu gọi người ấy quay lại. Nhưng người đó không để ý, mà chạy luôn (tức là người đó không biết, không nghe). Ông lão cất tiền và đợi ở đó để nếu người đó trở lại thì sẽ trả. Nhưng đợi tới trưa mà không thấy ai quay lại tìm tiền. Nên ông nghĩ, thôi vậy coi như mình may mắn được số tiền này.

Và ông lấy đếm thấy được 15 triệu đồng, đem xài! Vậy ông lão bán vé số đó có phạm trộm cắp không?

Một tình huống rất thực tế, tình huống này rõ ràng. Đi qua đường có người chạy xe, ông bán vé số thấy rút cục tiền ra. Tất nhiên ông chạy tới nhặt lên và kêu người ta quay lại trả, nhưng người kia chạy xe không nghe được. Ông cất [đi], đứng đợi quanh quanh đó, nếu người đó quay lại tìm thì sẽ trả. Nhưng [ông] đợi tới trưa cũng không thấy ai quay lại tìm hết, cho nên ông nghĩ *“thôi, coi như may mắn được số tiền này”*. Ông đếm thấy 15 triệu cho nên đem xài. Vậy ông lão bán vé số đó có phạm trộm cắp hay không? Tổng tình huống là như vậy. Tình huống rất là rõ ràng, chúng ta xét 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp:

(1) Tài sản có chủ: [Có], là của người đi xe máy. [Tài sản] là tiền, 15 triệu đồng.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Biết, của một người đi xe máy. Không biết rõ ai nhưng cũng biết là có chủ.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp:

Chúng ta thấy là ông ta cất tiền. Ông ấy nhặt lên và gọi người ấy quay lại. Tình huống đầu là ông không có trộm cắp rồi. Nhưng người ta đi luôn, ông đợi đó. Tới đây [ông] vẫn chưa có tâm trộm cắp, đợi để trả lại. Nhưng đợi tới trưa rồi mà không thấy ai quay lại cho nên lúc này mới đổi suy nghĩ. Chỗ đổi suy nghĩ này quý vị

phải xem: “*Thôi vậy coi như mình may mắn được số tiền này*”. Lúc đó lấy được tiền 15 triệu đem xài. Quan trọng là chỗ này, từ đoạn “nên ông nghĩ, thôi vậy coi như mình may mắn được số tiền này”, còn đoạn trước thì quá rõ. Mình chỉ cần xét chỗ này thôi, có tâm trộm cắp hay không. Ở đây, tâm ông là “thôi coi như mình may mắn được số tiền này”, tức là ông chờ trong vô vọng, không thấy [ai đến tìm] nên đem xài. Như vậy có phạm trộm cắp không? Điều này khó đúng không? Điều này mình phân tích, tâm ông là “thôi vậy coi như mình may mắn”. Tại vì ông chờ mãi không được, chắc không có ai trở lại rồi. Cho nên ông không có tâm trộm cắp, mà ông nghĩ là tiền này không ai nhận lại nữa, mình xài thôi. Cho nên [ở đây] là không có tâm trộm cắp. Mình đợi chủ, đợi hoài mỗi mòn rồi không [thấy] nữa, cho nên thôi [mình xài]. Chính vì vậy không có tâm trộm cắp rồi thì yên tâm là không phạm trộm cắp.

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	15 triệu	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Người đi xe máy	x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		Không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: không phạm trộm cắp.			

Tình huống này không phạm. Giả sử mình lượm [được] tiền ở đâu đó, v.v... Mới đầu trước tiên mình phải nghĩ là phải trả lại. Nếu ngay lúc đó mình lấy luôn “*ôi may quá không biết ai rớt, mình cứ lấy luôn*”, thì mình phạm. Còn nếu như mình lượm và nghĩ tiền này chắc ai rớt lâu quá rồi không ai tìm thấy được thì mình lượm. Thông thường [phạm hay không] do tâm lúc đó thôi. Còn người này lượm rõ ràng với tâm ý tốt lành, nguyên đoạn đầu là tâm tốt. Đến lúc cuối cùng thì ông vẫn không phải tâm trộm cắp, ông lấy vì [nghĩ mình] may mắn được thôi, không có tìm trả được [do] ông già mà. Nếu mà người trẻ nhiều khi biết đưa 15 triệu lên cơ quan công an thông báo, hôm đó có ai [mất tiền] không. Mà cũng khó lắm quý vị, thông báo phải tả đúng người như thế này kia, chứ còn nhiều khi người khác lên nhận mất. Nhiều khi có người [không phải người đó] lên nhận nữa, cũng khó. Cho nên nghĩ qua nghĩ lại thôi [không báo nữa], kiểu đó, chắc có lẽ là như thế. Cũng khó tại vì không có chứng minh được gì hết, nên có khi là như vậy. Đối với người kia chắc là nhiều tiền quá cho nên 15 triệu họ bỏ luôn, không quay lại. Nhiều tình huống [như thế]. Tóm lại tình huống này mình xét không phạm.

Bây giờ có tình huống tiếp theo, tình huống trong Giới luật thời Đức Phật.

VD24: Vào thời Đức Phật, nhiều vị Tỳ-kheo trong lúc đi xuống từ núi Gijjhakūṭa đã nhìn thấy phân thối ăn còn thừa

của con sư tử (sīhavighāsaṃ) nên đã cho nấu chín rồi thọ dụng. Các vị ấy đã có nổi nghi hoặc. Các vị đã trình sự việc ấy lên Đức Thế Tôn! Vậy các vị Tỳ-kheo đó có phạm trộm cắp không?

Thời Đức Phật, các Tỳ-kheo đi trên núi xuống thì thấy phần thịt do còn thừa của con sư tử. Con sư tử toàn ăn con thú khác, nó ăn không hết, còn thừa thịt đó. Các vị Tỳ-kheo cho [vào] nấu chín, rồi ăn. Thời Đức Phật, người ta [có] ăn thịt đó, bình thường đi khát thực ai cho gì ăn nấy. Khi ăn xong rồi nghĩ không biết mình có trộm cắp thịt của con sư tử nó ăn không, thịt đó của con sư tử chứ đâu phải thịt của mình. Trình lên Đức Phật, [hỏi mình] có phạm tội trộm cắp không? Mình tự trả lời trước, tất nhiên Đức Phật có trả lời rồi. Bây giờ mình thử giải quyết tình huống này, theo quý vị có trộm cắp hay không? Có người nói “không”, rất nhanh. Bây giờ mình muốn biết có hay không có thì mình xét từng chi phần:

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Phần ăn còn thừa của con sư tử, đó là tài sản có chủ.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: [Có]. Biết của con sư tử.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Chúng ta đọc kỹ tình huống này: “*Nên đã cho nấu chín rồi thọ dụng*”. Chỗ này không có tâm trộm cắp, tại vì thấy nó bỏ dư mà. Chỗ này theo Thiện Trang là không có tâm trộm cắp. Tình huống này thấy nó để đó, mình lấy ăn thôi.

(4) Có hành động trộm cắp: Không.

Nói chung suy xét theo mình thì không phạm trộm cắp. Đức Phật sẽ giải quyết bằng câu nói đơn giản như sau:

- Nay các Tỳ-khưu, (trong trường hợp) phần thịt ăn còn thừa của sư tử thì vô tội.

Kết luận: không có phạm giới. Điều này nằm trong tam tịnh nhục, mình ăn [phần] thịt thừa. Không phải [chỉ riêng] con sư tử mà thịt các con khác ăn còn dư cũng vậy. Tình huống này là được [ăn], không có phạm giới.

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Phần ăn còn thừa	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		Không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: Không phạm giới.			

Hồi xưa mình học Bắc truyền thấy bình thường [toàn] ăn chay, mình đọc kinh Nguyên thủy thấy cúng thịt tùm lum. Mình thấy kỳ nhưng thật ra thời Đức Phật có hiện tượng này. Thịt ăn

thừa, con sư tử không ăn lại đâu. Những con này nó ăn xong rồi nó bỏ đi luôn, nó không quay lại ăn nữa. Cho nên là không có phạm.

Còn vụ có vị Tỳ-kheo khác, hình như thấy con sói, con gì đó đang ăn mà đánh nó, giành thịt đó để ăn thì bị phạm [trộm cắp]. Đó là rõ ràng, là tình huống hôm trước rồi, [tình huống] bắt con mèo con chuột, con chó gì đó. Quý vị nhớ là đánh con thú, cướp đồ ăn của nó là mình phạm giới trộm cắp. Cho nên là phải rõ ràng. Nó ăn thừa, nó bỏ rồi, thì lấy không phạm.

VD25: Vào thời Đức Phật, có vị Tỳ-khưu A nọ trong khi cơm của hội chúng được phân chia (đã nói rằng): “Hãy trao cho tôi phần của vị khác (B)”, rồi lấy phần của vị không có hiện diện (amūlakam). Vị A ấy đã có nổi nghi hoặc. Vị A đó đã trình sự việc ấy lên Đức Thế Tôn! Vậy vị Tỳ-kheo đó có phạm trộm cắp không?

Điều này ai mà ở trong Tăng đoàn thời xưa mới hiểu, còn mình thời nay không có tình huống này, mình không hiểu. Tức là giờ cơm, có một vị Tỳ-kheo tới nói là “hãy đưa cho tôi phần cơm của vị nào đó (ví dụ như vị B)”. Ở đây để đánh [tên A, B] cho dễ. Có vị Tỳ-kheo A nọ trong khi bữa cơm của hội chúng (chúng chia cơm, phát mỗi người một phần đó), [nói]: “hãy cho tôi một phần của vị khác (vị B)”, tức là nói “đưa cho tôi phần cơm của vị B”. Ví dụ [nói] vị B bị bệnh gì đó, nhận giúp cơm đem về cho vị B, nói

vậy đó. Rồi lấy phần của vị không có hiện diện vì biết vị này bữa nay đi đâu rồi, đi chỗ này đi chỗ kia rồi, nên không có tới nhận cơm. Cho nên yên tâm mình lấy của [người đó]. Lấy xong ăn rồi thì có nổi nghi hoặc. Bây giờ vị A trình việc đó lên Đức Phật. Như vậy theo quý vị thì có phạm trộm cắp hay không?

Tình huống như vậy rõ ràng không? Khó quá? Tình huống thực tế, bây giờ vẫn có tình huống đó mà. Bây giờ quý vị ở chỗ làm mỗi ngày phát cho bữa cơm. Quý vị biết người đó (người bạn của mình) bữa nay nghỉ làm, không đi làm. Quý vị tới đó nói cho tôi thêm phần cơm của bạn tôi nữa, rồi quý vị lấy hai phần luôn, quý vị về ăn. Quý vị ăn được phần kia nữa, bữa nay ăn hai phần luôn. Ăn xong rồi, lấy được rồi, quý vị có phạm trộm cắp không? Có người nói “Khó quá Thầy”, có người nói “Dạ! Không phạm”, có người “Dạ! Có phạm giới”. Rõ ràng là một tình huống khó. Ở đây có Đức Phật rồi, Đức Phật giải quyết cho mình. Vấn đề bây giờ mình giải quyết không có Phật thì sao? Mình không có Nhất thiết trí, mình chỉ dùng trí của phàm phu để giải quyết.

(1) Tài sản có chủ: [Có]. Phần cơm.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Có. Phần cơm của hội chúng, chủ là hội chúng chứ đâu phải của người B kia đâu.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Có. Muốn lấy là có tâm trộm cắp.

(4) Có hành động trộm cắp: Hành động là nói dối như vậy để lấy.

(5) Lấy được tài sản đó do hành động ấy: Lấy được. Mình nói là phạm, đây là trí phạm phụ mình nói như vậy. Tuy nhiên ở đây Đức Phật không nói như vậy, Đức Phật nói khác. Mình mới thua, cho nên trí phạm phụ là thua đó.

Đức Phật nói là:

- Nay Tỳ-khưu, người không phạm tội pārajika (Ba-la-di) mà phạm tội ửng đối trị (pācittiya) trong việc cố tình nói dối.

Tội nói dối này là không có thuộc tội Ba-la-di, [vị này] không có tội trộm cắp mà có tội nói dối thôi. Thiên nói dối là thiên pācittiya (ửng đối trị). Cho nên ở đây không có phạm [trộm cắp] mà mình không biết [không] phạm [là] vì sao. Đây là tội nói dối chứ không có tội [trộm cắp], điều này mình cũng không xét được, không biết tại sao. Chỗ này là không biết, có nghĩa là Đức Phật xét trên kiểu khác, mình không biết. Tóm lại Đức Phật nói là không phạm trộm cắp mà phạm nói dối.

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Phần cơm	x
2	Biết rõ tài sản có chủ	Hội chúng	x

3	Tâm nghĩ trộm cắp		
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
*Kết luận: không phạm trộm cắp mà phạm nói dối.			

Cho nên trường hợp này thua, mình cũng thua. Trong Luật ghi vậy thì mình học vậy thôi, chứ mình không hiểu [được] tại sao lại không phạm trộm cắp. Vì điều này có thể xét trên phương diện là lúc đó lừa dối thôi, chứ không phải là lấy, tức là không phải lấy của người B mà lừa dối thôi. Cho nên Đức Phật nói như thế. Rõ ràng là mình không có giải thích thống nhất được, cho nên điều này khó.

Quý vị cứ tự suy xét đi, Thiện Trang cũng chịu thua. Cũng thấy nếu xét 5 chi pháp kiểu này là chịu thua đó. Trường hợp này thua, không có xét được. Rõ ràng là ông cũng có nói dối để mà lấy, có lấy được mà. Mình thấy 5 chi pháp đủ hết.

Ở đây xin nói luôn, nếu mình học theo Giới luật gốc của Nguyên thủy thì thấy không có tội nặng. Mấy tội trộm Tăng vật của chúng Tăng không có nặng như bên Trung Hoa. [Bên Trung Hoa] ghê quá, toàn là hù dọa chúng sanh. Quý vị thấy lấy những đồ Tăng vật của chúng Tăng, tội không có nặng, ghê như bên Bắc truyền. Đây là sự khác biệt giữa Nguyên thủy với Trung Hoa. Trung Hoa thì mang tính hù dọa nhiều hơn, điều gì cũng hù hết.

Quý vị thấy mỗi thờ tượng Phật thôi, có cái gì đó che y, che cho tượng Phật, cho gì đó, cái đó mình dối mình xài, v.v... tùm lum là cũng mang tội nữa. Dễ sợ vậy đó!

Có người nói là do vị Tỳ-kheo B không hiện diện. Đúng! Nếu mà xét thì Tỳ-kheo B không hiện diện, nhưng mà đây là lấy cớ từ hội chúng chứ đâu phải cớ lấy của B. Cho nên có thể Đức Phật xét theo tình huống đó, theo hướng của đồng tu đó nói là lấy không phải của hội chúng mà lấy của B, mà đâu có B. Như vậy hơi khó cho mình. Tạm tạm thôi! Mình nhớ tình huống này [là] được. Thực tế [trường hợp] này là phạm nói dối. Không biết tại sao!

Chúng ta trở lại ví dụ tiếp theo, ví dụ này cũng là một ví dụ tương ứng trong giới của Phật.

VD26: Một người con trai pha một tô mì gói để ăn. Sau khi pha thì người con đi tắm vì nghĩ tắm xong cho nhanh, ra ăn là ngon nhất. (Con trai tắm nhanh lắm nên nghĩ pha mì có mấy phút (3, 4, 5 phút) sau tắm xong mát mẻ ra ăn là ngon nhất). Khi tắm xong ra thì thấy cha mình đang ăn tô mì đó. Vì gia đình đều học Phật, nên người con trai nói: ba biết mì này của con pha không? Ba phạm giới trộm đồ ăn của con rồi! Người cha nói: ba biết con pha mì, nhưng mì này của nhà mình và chúng ta là cha con mà! Vậy người cha có phạm giới trộm không?

Rất thực tế! Tức là bây giờ mình có một người con trai ở nhà. Người này pha mì gói xong rồi, trong lúc đợi chín thì đi tắm mát mẻ đã rồi ra ăn ngon hơn. Nhưng khi ra thấy ông cha ăn *mất* rồi. *Gia đình học Phật mà (đặc biệt đồng tu Tịnh Độ) thì [có thể] nói là: “Cha phạm giới rồi đó, bố phạm giới trộm cắp rồi đó. Mì này con pha con ăn mà, mì của con”.* Ông ba nói: *“Ba biết con pha mì nhưng mì này của nhà mình, đâu phải của con. Chúng ta là cha con mà, của con cũng như của cha, cũng như nhau thôi”.* Ông cha lập luận như vậy. [Trường hợp này] rất thực tế đúng không? Vậy có phạm hay không? Tình huống này thấy trên mạng có đó. Trên mạng có đưa nhỏ chụp hình, nó ghi chữ *“mì của con pha để con ăn đi học, xin ba đừng ăn”*, phải để cái dòng đó nữa. Vậy bây giờ có phạm hay không? Cũng hấp dẫn, rất thực tế!

(1) Tài sản có chủ: Có. Tô mì gói đó.

(2) Biết rõ tài sản có chủ: Biết. Biết tô mì đó thằng con mình pha, đâu thể nào vô chủ được.

(3) Tâm nghĩ trộm cắp: Quan trọng chỗ này. Còn ăn thì rõ ràng là ăn được rồi đó, hai chi pháp sau chắc chắn [có] đánh “x” rồi. Bây giờ xét chi pháp (3), người cha nói là *“ba biết con pha mì, nhưng mì này của nhà mình và chúng ta là cha con mà!”*. Chi tiết này theo Đức Phật thì không có [tâm trộm cắp].

Đức Phật có một dòng chốt ở đây: **Người thân thì không phạm trộm cắp** (cha con mà).

Xét về 5 chi pháp của phạm tội trộm cắp			
TT	Chi pháp	Cụ thể	Thỏa điều kiện
1	Tài sản có chủ	Tô mì	x
2	Biết rõ tài sản có chủ		x
3	Tâm nghĩ trộm cắp		Không
4	Có hành động trộm cắp		
5	Lấy được tài sản đó do hành động ấy		
Người thân thì không phạm trộm cắp.			
*Kết luận:			

Ở đây tình huống này quý vị phải xét [kỹ]. Cho nên ở nhà tài sản là tài sản chung, cha mẹ anh em, người thân [của] nhau, là được [phép lấy]. Trong Giới Tỳ-kheo người thân thiết, bà con với nhau mà sử dụng của người kia, trình lên [Đức Phật nói] cũng không phạm. Bởi vì nghĩ là người thân của mình nên không phạm. Rõ ràng chưa? Chứ suốt ngày ở trong [cùng một] nhà mà cứ nói người này ăn trộm của người kia. Trộm là trộm cái gì, chứ mấy cái này không phải. Có những cái [lấy] cũng có phạm nhưng mà trong tình huống này là không phạm. Đây là [của] người thân thì không phạm, đó là theo lời của Đức Phật. Thật ra là cha con mà, tài sản này đúng là tài sản chung, câu giải thích này quá rõ. Tài sản này là mì của nhà mình, của cha con thôi, người này pha người kia ăn cũng được, không sao đâu, [vì] cha con mà, đâu có phải người lạ tới ăn trộm.

Cho nên nhiều khi học quá máy móc [thì mình kết luận sai] đúng không? Đức Phật rất thấu tình đạt lý, còn mình học không tới nơi thì mình sẽ bị vướng vào rất nhiều sự trói buộc, mà sống sẽ bất an. Cho nên nói [trong] kinh Phật [có] mình học kinh Nguyên thủy là ổn lắm, lúc nào cũng ok. Giới luật cũng vậy.

VD27: Vào lúc bấy giờ, các Tỳ-khưu vắng lai sau khi bảo chia phần xoài của hội chúng rồi đã thọ dụng. Các Tỳ-khưu thường trú đã quở trách các vị Tỳ-khưu ấy rằng:

- Các người không phải là Sa-môn.

Các vị ấy đã có nổi nghi hoặc. Các vị đã trình sự việc ấy lên Đức Thế Tôn.

Các vị ấy có phạm giới trộm cắp không?

Ở đây giải thích đã. Tức là có những vị Tỳ-kheo từ phương xa tới (#vắng lai là từ phương xa tới). Sau khi tới thì thấy có nhiều phần xoài của chúng (Ấn Độ có nhiều xoài lắm) để đó, thì nói thôi mình chia phần xoài ra để ăn. Ăn xong các Tỳ-kheo ở đó nói: “*Vậy các người đã phạm trộm cắp rồi, nên không phải là Sa-môn (coi như là bị đuổi)*”. Các vị đó nghi là vậy mình có phạm trộm cắp hay không, mới trình lên Đức Phật. Theo quý vị có phạm hay không? Quý vị thử đưa ra đáp án xem có phạm không?

Tình huống này cũng tương tự như tình huống trên. Bây giờ mình là Tỳ-kheo, mình từ nơi xa tới chùa đó. Chùa đó để sẵn đồ ăn, mình kêu xoài đây nhiều lắm thôi mình lấy chia nhau ăn. Ăn xong rồi thì mấy vị Tỳ-kheo ở chùa đó nói *“mấy ông phạm trộm cắp rồi, mấy ông không còn là Sa-môn nữa, bị tội Ba-la-di rồi bị đuổi ra khỏi Tăng đoàn. Tại vì mấy ông ăn trộm xoài của chúng tôi”*. Có nghi hoặc như vậy đó, trình lên [Đức Phật]. Ở đây Đức Phật hỏi:

- **Này các Tỳ-khưu, (khi ấy) các người có tâm gì?** Quan trọng Đức Phật sẽ hỏi về điều đó.

- **Bạch Thế Tôn, chúng con có nhu cầu về thọ thực (paribhogatthāya).** (Quan trọng là chúng con có nhu cầu về thọ thực).

- **Này các Tỳ-khưu, (trường hợp) có nhu cầu về thọ thực thì vô tội.** Nhiều tình huống Đức Phật [giải đáp] rất hay. Chứ không phải mình tới, [có] nhu cầu là lấy [là phạm]. [Ở đây] lấy ăn mà. Tài sản của chùa là tài sản của tứ phương Tăng, người ta cũng là Tăng mà, người ta tới người ta có quyền ăn. Không phạm! Cho nên nhiều khi mình không hiểu, mình sẽ bị vướng vào những điều này. Nên nhiều người tới chùa cũng không dám ăn luôn, do [có] nhiều nỗi sợ. Đặc biệt học không tới nơi là nhiều nỗi sợ lắm. Cho nên ở đây là không phạm.

VD28: Vào lúc bấy giờ (thời Đức Phật) có vị Tỳ-khưu nọ lấy có tính cách tạm thời [dùng] cây gỗ của hội chúng để chống đỡ bức tường của trú xá của bản thân. Các Tỳ-khưu đã quở trách vị Tỳ-khưu ấy rằng:

- Người không phải là Sa-môn.

Vị ấy đã có nổi nghi hoặc. Vị ấy đã trình sự việc ấy lên Đức Thế Tôn.

Vị Tỳ-khưu đó có phạm tội trộm cắp không?

Cũng vậy, bây giờ [có] tình huống này, mình học Bắc truyền, mình hay có những tình huống như thế. Có người có thất (cái nhà), thất gỗ bị hư, bức tường yếu quá. Vị ấy lấy có tính cách tạm thời thôi, trong đầu nghĩ là mượn tạm thời cây gỗ của hội chúng để chống bức tường (gỗ là tài sản chung) cho nhà của mình khỏi sập. Như vậy các Tỳ-kheo đó nói: “Ông trộm cắp rồi”. Vị đó nghi, trình lên Đức Phật. Quý vị biết là không phạm chắc rồi, người ta mượn thôi. Mượn xài được nha! Cho nên từ đó mở ra là được quyền mượn của Tam Bảo đó, chứ không phải là không được. Mình học như vậy, mình mới hiểu được những tình huống thực tế. Đây Đức Phật nói:

- Này Tỳ-khưu, (khi ấy) người có tâm gì?

- Bạch Thế Tôn, con (lấy) có tính cách tạm thời.

- Nay Tỳ-khưu, (trường hợp) có tính cách tạm thời thì vô tội.

Trường hợp này trong đầu của mình nghĩ là mượn dùng thì không có trộm cắp. Nhớ! Chứ không phải sử dụng riết rồi đến khi mình sợ đủ thứ các kiểu. Cho nên không học Giới có nhiều điều hoang mang lắm. Học tới nửa chừng rồi, có nhiều nỗi sợ nên cố gắng học [để] mình hiểu. Ở đời cũng vậy, nhiều khi mình mượn dùng của người ta, mặc dù mình chưa hỏi người ta, quý vị mượn dùng là được. Là trường hợp này, mượn dùng đâu có hỏi đâu. Nhưng trong đầu mình nghĩ mượn để xài tạm rồi trả lại thì được, không có phạm giới.

VD29: Vào lúc bảy giờ ở xứ Campā, vị Tỳ-khưu-ni học trò của Tỳ-khưu-ni Thullanandā (bên Bắc truyền gọi là Thâu-la-nan-đà, vị này là một trong lục quần Tỳ-kheo-ni, quậy dữ lắm cho nên mới có nhiều Giới luật) đã đi đến gia đình hộ độ Tỳ-khưu-ni Thullanandā (nói rằng): “Ni sư muốn uống cháo gồm ba thứ;” sau khi bảo nấu, đã mang đi, rồi đã thọ dụng cho chính bản thân. Tỳ-khưu-ni Thullanandā biết được đã quở trách rằng:

- Người không phải là nữ Sa-môn.

Sau đó vị đó nghi hoặc bạch lên cho các Tỳ-kheo-ni khác, các Tỳ-kheo-ni khác mới kể lại cho các Tỳ-kheo, Tỳ-kheo

mới đem việc đó bạch lên Đức Phật. Theo quý vị có phạm giới Ba-la-di hay không?

Câu chuyện như thế này: Sư phụ của cô học trò hay đến nhà đó vì nhà đó, họ phát tâm hộ trì cho vị Tỳ-kheo-ni Thâu-la-nan-đà. Cô đệ tử xuất gia chung gọi là học trò, thời gian đầu (5 năm) y chỉ phải học Giới luật. Tới gia đình đó nói rằng: Ni sư (Sư phụ) của tôi muốn uống cháo gồm 3 thứ, bảo người ta nấu. Nấu xong rồi thì mang đi, nhưng mang đi không đem cho Ni sư (thầy mình) mà mình dùng luôn. Sau đó cô Sư phụ (Tỳ-kheo-ni Thâu-la-nan-đà) biết nên quở trách nói là cô đã phạm giới Ba-la-di rồi, không còn là Sa-môn nữ (Tỳ-kheo-ni) nữa. [Sau] đó mới bạch lên [Đức Phật]. Việc này cũng tương tự như lúc trước nhưng cụ thể hơn thôi.

Vị ni ấy đã có nổi nghi hoặc. Sau đó, vị Tỳ-khưu-ni ấy đã kể lại sự việc ấy cho các Tỳ-khưu-ni. Các Tỳ-khưu-ni đã kể lại sự việc ấy đến các Tỳ-khưu (tức là không có bạch trực tiếp đến Phật mà phải bạch qua Tỳ-kheo). Các Tỳ-khưu đã trình sự việc ấy lên Đức Thế Tôn.

- Nay các Tỳ-khưu, vị ni ấy không phạm tội pārajika mà phạm tội ửng đối trị (pācittiya) (tội này Thiên nhẹ hơn nhưng vẫn có tội) trong việc cố tình nói dối.

Tức là phạm tội nói dối thôi, chứ không có phạm tội trộm cắp (thiên Ba-la-di). Những tình huống này lặp lại thêm một lần

nữa là phạm tội nói dối, không phải phạm tội trộm cắp. [Ở đây] lừa. Cho nên nhiều khi mình nhận định không có đúng, còn Đức Phật phân định rất rõ ràng. Tình huống này, tình huống kia có hai điều giống nhau đều phạm tội nói dối [không phạm tội trộm cắp].

VD30: Vào lúc bấy giờ, có vị Tỳ-khưu nọ đi vào nơi nghĩa địa đã nhặt lấy vải pamsukūla ở thi thể chưa hoại. Và có ngạ quỷ (peta) trú trong thi thể ấy. Khi ấy, ngạ quỷ ấy đã nói với vị Tỳ-khưu điều này:

- Thưa ngài, xin chớ lấy đi tấm vải choàng của tôi.

Vị Tỳ-khưu ấy không chú ý đến nên đã nhặt lấy. Khi ấy, thi thể ấy đã đứng dậy và đi sát phía sau vị Tỳ-khưu ấy. Sau đó, vị Tỳ-khưu ấy đã đi vào trú xá và đóng cửa lại. Khi ấy, thi thể ấy đã té xuống ngay tại chỗ ấy. Vị ấy đã có nổi nghi hoặc: ... (như trên)... và bạch lên Đức Phật.

Theo quý vị có phạm tội Ba-la-di (tội ăn trộm) không? Trường hợp này chúng ta nói đơn giản như thế này. Có một vị Tỳ-kheo ra nghĩa địa nhặt vải, thi thể của người ta chết còn vải đó. Thi thể đó chưa hoại (chưa bị phân huỷ) mà vị này lấy. Có con ngạ quỷ trú trong thi thể đó. Trong Chú giải của ngài Phật Âm nói rõ hơn, ngài nói là chính người đó chết, đọa thành ngạ quỷ rồi, nhưng lại chưa rời khỏi cơ thể (chết rồi thành ngạ quỷ). Cho nên ngạ quỷ đó nói

là đừng có lấy vải choàng của tôi. Nhưng con quỷ nói thì vị Tỳ-kheo làm gì nghe [được]. Vấn đề là con quỷ nói thì vị Tỳ-kheo không nghe [được] vì nó ở cảnh quỷ mà. Cho nên ngài nhặt lấy đi. Con quỷ tác động để cho thân thể đứng dậy đi theo được, dữ vậy đó. Trong Giới luật có chuyện như vậy. Đi theo, đi một hồi tới nhà thì vị Tỳ-kheo đó [vô nhà] đóng cửa lại, thi thể đó ngã té xuống. Bây giờ có nổi nghi hoặc như vậy, không biết có phải lấy [trộm] không nên mới bạch lên với Đức Phật. Rồi Đức Phật giải quyết. Theo quý vị chắc là không phạm rồi đúng không? Tình huống này dễ mà. Tại vì đâu có ý lấy [của người đó đâu], trường hợp này không có đủ chi phần, người chết mà.

- Nay Tỳ-khuru, người không phạm tội pārajika. Và này các Tỳ-khuru, không nên lấy vải paṃsukūla ở thi thể chưa hoại; vị nào lấy thì phạm tội tác ác (dukkata).

Tức là sau này Đức Phật mới chế ra là không nên lấy, khi cơ thể chưa hoại thì đừng lấy. Lý do có thể có con ngạ quỷ trú ở trong đó thì không nên lấy. Trong Chú giải nói thêm: *sở dĩ thi thể con ngạ quỷ ngã xuống là do khi đó con ngạ quỷ tiếp tục tái sanh ở một đời mới*. Tức là nó hiểu ra không bám chấp nữa, nó không có tác động cơ thể đó nữa, nên nó ngã xuống. Nên có những chuyện như vậy đó. Nên có đôi khi tại sao mèo nhảy qua thi thể, rồi thi thể đứng dậy. Thật ra có thể do tác động về tâm linh, hay tác động vật lý gì đó, v.v... đủ các kiểu mà trong giới thì có như vậy.

Hết rồi! Có 30 tình huống. Ngoài ra có tình huống thần thông nữa. Không muốn đưa vào nhưng cũng sẵn nói luôn. Tình huống thần thông có hai tình huống:

Một tình huống là có một vị Sa-di tới định uống nước hồ thì Long Vương ở trong hồ đó không cho. Vị Sa-di đó dùng Thần thông hút nước lấy để uống. [Vị Sa-di đó] có phạm giới trộm cắp hay không? Đó là tình huống thứ nhất.

Tình huống thứ hai: Có vị Tỳ-kheo là ngài Tất-lăng-già Bà-ta. Khi những người con của những người gia chủ, mấy đứa nhỏ [này] tới học pháp đi về bị nhóm kia bắt xuống thuyền. Ngài dùng Thần thông cứu mấy đứa bé đó đem về. Sau đó mới trình lên là có phạm giới hay không?

Hai tình huống này là hai tình huống Thần thông. Hai đáp án khác nhau, một đáp án nói là vị Sa-di không phạm giới bởi vì nước uống đó quá ít so với nước trong hồ. Người ta giải thích không thuyết phục lắm, không phải Phật giải thích. Còn tình huống của ngài Tất-lăng-già Bà-ta, Đức Phật nói là những người có Thần thông cỡ đó thì không phạm. Mình nghe cũng không thể thuyết phục luôn. Tức là tình huống của người có Thần thông cỡ đó không phạm, mình [nghe] cũng không có thuyết phục lắm. Ở trong Luật ghi vậy, mình cũng không có phục lắm. Mà chỉ có nói là người ta không phạm, người ta không có tội trộm cắp mà là có tâm cứu

mấy đứa bé thì đúng hơn, chắc là vậy. Cho nên đôi khi mình học là học vậy thôi, mình cũng không hiểu tại sao.

Đã trình bày tất cả là 32 tình huống. Có lẽ đã đầy đủ hết về Giới trộm cắp rồi. Quý vị chắc không có tình huống nào khác hơn đúng không? Bây giờ mình biết rồi, giống như mình đi lấy mật ong của con ong đó thì có trộm cắp hay không? Nguyên tổ ong đó, mình vô mình lấy mật ong, [thì] chắc chắn có phạm giới trộm cắp. Tại vì mật ong là mật của con ong, mình lấy là trộm cắp.

Tóm lại có bao nhiêu đó, những tình huống như vậy, giới này mình đã học xong. Những tình huống gần như [hầu hết] trong đời sống mình có thể giải quyết được. Còn mấy tình huống Thần thông đó thì thôi, tình huống đó khó quá, cứ để ra coi như là án lệ. Ở thế gian gọi là án lệ, án lệ tức là tình huống đó không có trong đời sống thì không có trong luật. Bây giờ có phát sinh mới thì cứ xử theo kiểu nào đó, từ đó lấy đó làm khuôn mẫu, cho nên gọi là án lệ. Mình cũng có mấy án lệ như vậy theo Giới luật. Thiện Trang đã chọn lọc ra từ Giới Tỳ-kheo trong bộ Giới luật, để lấy ra những tình huống, mong là đầy đủ nhất.

Hôm nay chúng ta học tới đây, hôm sau chúng ta sẽ học giới thứ ba là Giới tà dâm.

Kính chào quý vị! Bây giờ chúng ta hồi hướng.